

Edukacja dla bezpieczeństwa

Plan dydaktyczny

Podstawa programowa z dnia 23 grudnia 2008 r.

Opracowanie: Anna Nowak-Kowal

Lp.	Temat	Liczba godzin	Zagadnienia	Metody i formy pracy	Pomoce	Wymagania	
						podstawowe Uczeń:	ponadpodstawowe Uczeń:
1.	Pojęcie, zakres i znaczenie udzielania pierwszej pomocy. Ogólne zasady postępowania na miejscu wypadku	2	1. Znaczenie i cele pierwszej pomocy 2. Zakres pierwszej pomocy 3. Czynności ratownicze na miejscu zdarzenia 4. Schemat pierwszej pomocy na miejscu wypadku	– pogadanka z elementami pokazu i dyskusji – ćwiczenia praktyczne	– film edukacyjny lub prezentacja multimedialna – koc – apteczka	– podaje zakres pierwszej pomocy – uzasadnia konieczność udzielania pierwszej pomocy – opisuje postępowanie ratownicze na miejscu zdarzenia – przedstawia stany zagrożenia życia – potrafi zabezpieczyć miejsce wypadku – potrafi ocenić przytomność i oddech	– proponuje skład apteczki pierwszej pomocy – przedstawia zasady i sytuacje zastosowania poszczególnych materiałów znajdujących się w apteczce – wykazuje zasadność oceny bezpieczeństwa na miejscu wypadku

						<p>poszkodowanego</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrafi wezwać służby ratunkowe – potrafi ocenić stan poszkodowanego 	<p>oraz skutki nieprzestrzegania tych zasad</p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia konieczność opieki nad poszkodowanymi oraz skutki zaniechania tych czynności
2.	Przenoszenie i ewakuacja poszkodowanych	1	<p>1. Warunki i zasady przenoszenia poszkodowanych i rannych</p> <p>2. Przenoszenie poszkodowanego przez jednego, dwóch, trzech i czterech ratowników</p> <p>3. Chwył Rauteka</p>	<ul style="list-style-type: none"> – elementy wykładu i pokazu – ćwiczenia praktyczne 	<ul style="list-style-type: none"> – prowizoryczne nosze – prezentacja multimedialna lub film edukacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia sposoby przenoszenia poszkodowanych 	<ul style="list-style-type: none"> –demonstruje lub opisuje sposoby przenoszenia poszkodowanych z użyciem materiałów podręcznych i bez nich
3.	Pierwsza pomoc na miejscu wypadku drogowego	1	<p>1. Zasady postępowania na miejscu wypadku drogowego</p> <p>2. Warunki, zasady i sposoby wyciągania poszkodowanego z pojazdu</p>	<ul style="list-style-type: none"> – elementy wykładu i pogadanki – ćwiczenia praktyczne 	<ul style="list-style-type: none"> – film edukacyjny lub prezentacja multimedialna – apteczka pierwszej 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje zasady i sposoby zabezpieczania miejsca wypadku – przedstawia postępowanie ratownika na miejscu wypadku 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia, że czynności ratownika i ich kolejność wykonywania na miejscu wypadku decydują o życiu i

					pomocy – folia termiczna – koc		zdrowiu uczestników akcji ratunkowej – przygotowuje z kolegami inscenizację akcji ratunkowej dla klas młodszych
4.	Pierwsza pomoc przy utracie przytomności	2	1. Utrata przytomności 2. Schemat postępowania ratowniczego przy utracie przytomności 3. Udrożnienie dróg oddechowych 4. Sprawdzanie oddechu i tętna u osoby poszkodowanego 5. Pozycja bezpieczna dla osoby nieprzytomnej 6. Omdlenie, atak epileptyczny, niedocukrzenie krwi 7. Zachłyśnięcie i zakrztuszenie	– drama – ćwiczenia praktyczne	– film edukacyjny – plansze – apteczka – koc	– rozpoznaje stan przytomności poszkodowanego – podaje zagrożenia dla życia osoby nieprzytomnej – przedstawia zasady i schemat postępowania z poszkodowanym nieprzytomnym – układa poszkodowanego nieprzytomnego w pozycji bezpiecznej	– udziela pomocy przy omdleniu, ataku epileptycznym, niedocukrzeniu krwi, zachłyśnięciu i zakrztuszeniu

5.	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	3	1. Resuscytacja krążeniowo-oddechowa 2. Schemat postępowania w podstawowych zabiegach resuscytacyjnych 3. Resuscytacja osoby dorosłej 4. Resuscytacja dziecka i niemowlęcia 5. Defibrylacja	– pokaz – ćwiczenia praktyczne	– film edukacyjny lub prezentacja multimedialna (ewentualnie plansze) – defibrylator – apteczka – koc – rękawiczki – maseczki do sztucznego oddychania – fantom dorosłego i niemowlęcia	– potrafi stosować schemat postępowania ratowniczego z człowiekiem nieoddychającym (wszystkie czynności wykonuje prawidłowo) – wykonuje (opisuje) resuscytację krążeniowo-oddechową dorosłego – opisuje warunki bezpiecznej i skutecznej resuscytacji	– wykonuje (opisuje) resuscytację krążeniowo-oddechową niemowlęcia i dziecka – wykonuje (opisuje) defibrylację u dorosłego zgodnie z zaleceniami Europejskiej Rady Resuscytacji
6.	Pierwsza pomoc tonącym	1	1. Zasady ratowania tonących 2. Schemat postępowania ratowniczego w przypadku tonięcia 3. Postępowanie ratownicze z ofiarą nieszczęśliwego	– pokaz – ćwiczenia praktyczne	– film edukacyjny lub prezentacja multimedialna (ewentualnie plansze) – fantom	– opisuje zasady ratowania tonących i stosowane środki bezpieczeństwa – przedstawia sposób udzielania pierwszej pomocy tonącemu	– przedstawia postępowanie ratownicze z poszkodowanym – ofiarą nieszczęśliwego skoku do wody

			skoku do wody 4. Pierwsza pomoc poszkodowanemu, pod którym załamał się lód 5. Doskonalenie umiejętności resuscytacji		– apteczka – rękawiczki – maseczki do sztucznego oddychania	podczas kąpieli latem i załamania lodu zimą	– przygotowuje gazetkę ścienną „Bezpieczna kąpiel”
7.	Pierwsza pomoc w przypadku porażenia prądem elektrycznym	1	1. Skutki porażenia prądem u człowieka 2. Schemat postępowania ratowniczego w przypadku porażenia prądem niskonapięciowym 3. Doskonalenie umiejętności resuscytacji	– ćwiczenia praktyczne z elementami dramy lub pokazu	– film edukacyjny lub prezentacja multimedialna (ewentualnie plansze) – fantom – rękawiczki – koc – maseczki do sztucznego oddychania – folia termiczna	– przedstawia niebezpieczeństwa wynikające z niewłaściwej oceny sytuacji – stosuje schemat postępowania ratowniczego przy porażeniu prądem niskonapięciowym	– przedstawia schemat postępowania ratowniczego w przypadku porażenia prądem wysokonapięciowym
8.	Pierwsza pomoc przy zranieniach Jeśli nauczyciel ma do dyspozycji	1	1. Schemat postępowania ratowniczego w przypadku zranienia. 2. Ciało obce w ranie	– ćwiczenia praktyczne z elementami pokazu	– apteczka – rękawiczki – zestaw imitujący rany	– podaje schemat pierwszej pomocy przy zranieniach – wykonuje opatrunki ran	– uzasadnia konieczność stosowania zasad opatrywania ran w

	dodatkowe godziny, może przeznaczyć jeszcze jedną lekcję na ćwiczenia praktyczne z opatrywania ran.		3. Zasady opatrywania ran. Aseptyka i antyseptyka 4. Opatrywanie ran różnych okolic ciała		– plansze – koc		praktyce – wskazuje niebezpieczeństwa wynikające z nieumiejętnego opatrywania ran
9.	Pierwsza pomoc przy krwotokach Jeśli nauczyciel ma do dyspozycji dodatkowe godziny, może przeznaczyć jeszcze jedną lekcję na ćwiczenia praktyczne z tamowania krwotoków.	1	1. Rodzaje krwotoków i ich objawy 2. Sposoby tamowania krwotoków 3. Zasady postępowania w przypadku krwotoku zewnętrznego 4. Tamowanie krwotoków z naczyń szyjnych, ran głowy, klatki piersiowej, nosa 5. Postępowanie w przypadku krwawień wewnętrznych 6. Wstrząs pourazowy	– pogadanka – ćwiczenia praktyczne	– film edukacyjny – plansze – rękawiczki – apteczka – koc	– potrafi rozpoznać krwotok po objawach – potrafi zatamować krwotok za pomocą opatrunku uciskowego – potrafi udzielić pomocy przy krwotoku z kończyn, głowy, szyi, – przedstawia skutki krwotoków	– potrafi udzielić pomocy przy krwotokach, zapobiegając rozwojowi wstrząsów u poszkodowanego przytomnego i nieprzytomnego
10.	Pierwsza pomoc przy urazach kostnych	1	1. Rodzaje urazów kostnych i ich objawy 2. Pierwsza pomoc przy	– pogadanka – ćwiczenia praktyczne	– film – plansze – rękawiczki	– potrafi udzielić pomocy przy urazach kostnych kończyn	– stosuje schemat postępowania ratowniczego przy

			urazach kostnych 3. Stosowane materiały podręczne		– apteczka – materiały podręczne do unieruchamiania – koc		złamaniu otwartym – stosuje schemat postępowania ratowniczego u poszkodowanego ze złamaniem (uwzględnia postępowanie przeciwwstrząsowe) – potrafi udzielić pomocy poszkodowanemu z podejrzeniem uszkodzenia kręgosłupa
11.	Pierwsza pomoc przy zatruciach	1	1. Drogi wnikania trucizn 2. Rodzaje i przyczyny zatruc 3. Ogólne objawy zatruc 4. Pierwsza pomoc przy zatruciach 5. Zatrucia kontaktowe, wziewne i drogą pokarmową	– pogadanka z elementami dyskusji – ćwiczenia praktyczne	– prezentacja multimedialna	– podaje schemat postępowania ratowniczego przy zatruciach pokarmowych, lekami, gazami, środkami chemicznymi, alkoholem	– rozróżnia rodzaje zatruc po objawach – przedstawia niebezpieczeństwa wynikające z nieumiejętnego udzielania pomocy poszkodowanym z

							zatruciami
12.	Pierwsza pomoc przy obrażeniach wywołanych działaniem zimna	1	1. Odmrożenia i przechłodzenia organizmu i czynniki im sprzyjające 2. Objawy i pierwsza pomoc przy hipotermii 3. Rodzaje odmrożeń i ich objawy 4. Pierwsza pomoc przy odmrożeniach	– wykład ilustrowany z elementami pogadanki – ćwiczenia praktyczne	– prezentacja multimedialna – apteczka ze środkami opatrunkowymi, – rękawiczki – koc	– opisuje skutki działania niskiej temperatury na organizm człowieka – podaje zasady postępowania w przypadku odmrożeń i hipotermii	– przedstawia sposoby zapobiegania odmrożeniom – rozróżnia rodzaje odmrożeń – przedstawia niebezpieczeństwa wynikające z nieumiejętnego udzielania pomocy przy odmrożeniach i hipotermii
13.	Pierwsza pomoc przy oparzeniach	1	1. Rodzaje oparzeń 2. Zasady postępowania ratowniczego przy oparzeniach termicznych 3. Oparzenia chemiczne 4. Postępowanie ratownicze przy oparzeniach chemicznych	– wykład ilustrowany z elementami pogadanki – ćwiczenia praktyczne	– prezentacja multimedialna – apteczka ze środkami opatrunkowymi – rękawiczki – folia termiczna	– udziela pomocy poszkodowanemu z oparzeniem termicznym i chemicznym – rozróżnia oparzenia po ich objawach	– przedstawia schemat postępowania przy oparzeniach chemicznych oka – potrafi udzielić pierwszej pomocy przy oparzeniach słonecznych – przedstawia

							niebezpieczeństwa wynikające z nieumiejętnego udzielania pomocy
14.	Rola i zadania obrony cywilnej	1	1. System bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej 2. Zadania obrony cywilnej wynikające z prawa międzynarodowego i polskiego	– wykład z elementami dyskusji	– prezentacja multimedialna	– przedstawia prawne podstawy realizacji zadań obrony cywilnej w Polsce	– przedstawia zadania obrony cywilnej – przygotowuje i wygłasza referat na temat realizacji zadań obrony cywilnej w państwach Unii Europejskiej
15.	Organizacja ochrony ludności i obrony cywilnej w Rzeczypospolitej Polskiej	1	1. Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy 2. Terenowe organa administracyjne realizujące zadania obrony cywilnej, ich uprawnienia i zadania	– wykład z elementami pogadanki	– prezentacja multimedialna – plansze	– przedstawia Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy	– przedstawia powinności obywateli
16.	Zagrożenia życia i zdrowia w czasie pokoju	1	1. Rodzaje zagrożeń życia i zdrowia człowieka 2. Zagrożenia bezpieczeństwa	– pogadanka z elementami dyskusji	– wycinki prasowe	– wymienia rodzaje zagrożeń i opisuje ich skutki	– wykonuje mapę zagrożeń kraju – podaje zasady postępowania w sytuacji ataku ze

							strony agresywnego psa
17.	Postępowanie w wypadku nagłych zagrożeń i ewakuacja z terenów zagrożonych	1	1. Postępowanie ludności na terenach zalewowych podczas zagrożenia powodziowego i powodzi 2. Sygnalizacja na wypadek nagłych zdarzeń 3. Postępowanie w przypadku ewakuacji 4. Postępowanie na terenie zagrożonym epidemiologicznie 5. Postępowanie w przypadku uwolnienia się toksycznych i niebezpiecznych środków przemysłowych	– pogadanka z elementami dyskusji	– prezentacja multimedialna	– wymienia numery telefonów alarmowych – opisuje postępowanie ludności w wypadku zagrożenia, w czasie ewakuacji i podczas powodzi – przedstawia postępowanie podczas zagrożeń epidemiologicznych – podaje sposoby sygnalizacji na wypadek nagłych zdarzeń	– przedstawia zasady postępowania w wypadku uwolnienia niebezpiecznych substancji chemicznych – przygotowuje plan postępowania domowników na wypadek ewakuacji

18.	Charakterystyka zagrożeń pożarowych i ochrona przeciwpożarowa. Sprzęt gaśniczy i zasady postępowania w wypadku pożaru	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pożar i jego przyczyny 2. Ochrona przeciwpożarowa budynków 3. Drogi ewakuacyjne 4. Grupy pożarów 5. Środki gaśnicze i zasady ich stosowania 6. Zasady stosowania podręcznego sprzętu gaśniczego 7. Ratowanie ludzi i zwierząt z pożaru 	<ul style="list-style-type: none"> – pogadanka z elementami dyskusji – ćwiczenia praktyczne 	<ul style="list-style-type: none"> – sprzęt gaśniczy – film edukacyjny – plansze 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia podręczny sprzęt gaśniczy i zasady użycia środków gaśniczych – przedstawia zasady gaszenia zarzewia ognia – opisuje sposób postępowania w sytuacji, gdy odzież pali się na człowieku – uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia konieczność stosowania się do zasad ochrony przeciwpożarowej budynków i lasów – charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy – przedstawia plan usunięcia zagrożeń – opisuje zasady ratowania ludzi i zwierząt z pożaru
19.	Postępowanie w razie katastrof i wypadków	1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzaje katastrof 2. Postępowanie w przypadku katastrofy morskiej, budowlanej, podejrzenia ulatniania się gazu 3. Zasady bezpieczeństwa w górach i w wodzie 	<ul style="list-style-type: none"> – pogadanka (lub prezentacja prac przygotowanych przez uczniów) z elementami dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> – wycinki prasowe – film edukacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje numery telefonów alarmowych – przedstawia zasady zachowania się podczas katastrofy morskiej i szkwału na jeziorze – opisuje sposób postępowania w wypadku 	<ul style="list-style-type: none"> – uzasadnia konieczność przestrzegania zasad bezpieczeństwa w górach i w wodzie oraz znajomości sygnałów ratunkowych

						<p>ulatniania się gazu</p> <p>– przedstawia zasady bezpieczeństwa w czasie wycieczek w górach</p>	
20.	<p>Wpływ skażeń i zakażeń na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę</p>	1	<p>1. Toksyczne środki przemysłowe</p> <p>2. Źródła promieniowania jądrowego i jego skutki</p> <p>3. Zakażenia biologiczne</p>	<p>– wykład z elementami dyskusji</p>	<p>– prezentacja multimedialna</p> <p>– plansze z TSP (toksycznymi środkami przemysłowymi)</p>	<p>– przedstawia działanie środków promieniotwórczych na ludzi i zwierzęta</p>	<p>– opisuje działanie toksycznych środków przemysłowych na żywność, wodę, człowieka i zwierzęta</p> <p>– charakteryzuje zagrożenia biologiczne i ich skutki</p> <p>– przedstawia niebezpieczeństwa wynikające z użycia przez terrorystów środków promieniotwórczych, chemicznych i biologicznych</p>
21.	<p>Oznakowanie substancji</p>	1	<p>1. Sposoby oznakowania substancji niebezpiecznych</p>	<p>– wykład z elementami</p>	<p>– prezentacja multimedialna</p>	<p>– przedstawia sposoby oznakowania substancji</p>	<p>– rozpoznaje oznakowania</p>

	toksycznych na środkach transportu i w magazynach		2. Znaki bezpieczeństwa 3. Oznakowania substancji niebezpiecznych w transporcie 4. Zasady zachowania się w czasie zagrożenia skażeniem	pogadanki i dyskusji		toksycznych – opisuje oznaczenia substancji niebezpiecznych na pojazdach – przedstawia schemat postępowania w przypadku skażenia środkami chemicznymi w różnych sytuacjach	substancji i miejsc niebezpiecznych oraz uzasadnia konieczność ich stosowania
22.	Zabezpieczanie żywności i wody przed skażeniami	1	1. Działanie skażonej żywności i wody na zdrowie ludzi i zwierząt 2. Właściwości ochronne opakowań 3. Zasady i sposoby przechowywania żywności i wody	– wykład z elementami pogadanki i dyskusji	– prezentacja przygotowana przez uczniów	– omawia wpływ środków promieniotwórczych, chemicznych i biologicznych na żywność i wodę – przedstawia zasady i sposoby przechowywania żywności i wody	– planuje przygotowanie mieszkania, a w nim żywności i wody dla czteroosobowej rodziny na wypadek skażenia
23.	Zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry	1	1. Środki ochrony dróg oddechowych i skóry 2. Przygotowanie środków zastępczych	– pokaz – ćwiczenia praktyczne	– środki ochrony dróg oddechowych i skóry oraz środki	– opisuje środki ochrony dróg oddechowych i skóry oraz podaje ich cechy	– przygotowuje i przedstawia na forum klasy zastępcze środki ochrony dróg

					zastępcze		oddechowych i skóry
24.	Zabiegi specjalne	1	1. Całkowite i częściowe zabiegi specjalne 2. Sposoby i środki do wykonywania zabiegów specjalnych 3. Bezpieczeństwo przy zabiegach specjalnych	– wykład ilustrowany z elementami dyskusji	– prezentacja multimedialna – film edukacyjny	– wyjaśnia pojęcia: zabiegi specjalne, odkażanie, dezynfekcja, deratyzacja i dezaktywacja, dezynsekcja – rozróżnia całkowite i częściowe zabiegi specjalne	– przedstawia sposoby i środki dezaktywacji, odkażania, dezynfekcji – opisuje zasady bezpieczeństwa podczas zabiegów specjalnych i uzasadnia konieczność przestrzegania tych zasad
25.	Zabiegi sanitarne	1	1. Całkowite i częściowe zabiegi sanitarne 2. Stosowanie IPP (indywidualnego pakietu przeciwichemicznego) i IPR (indywidualnego pakietu radioochronnego)	– wykład ilustrowany z elementami pokazu	– film edukacyjny – prezentacja multimedialna – IPP, IPR	– wyjaśnia pojęcie zabiegów sanitarnych – podaje zasady wykonywania zabiegów sanitarnych – rozróżnia całkowite i częściowe zabiegi specjalne	– uzasadnia konieczność wykonywania zabiegów sanitarnych częściowych i całkowitych – przedstawia sytuacje, w których zabiegi sanitarne

							wykonuje się w domu
26.	Zachowanie się ludności po ogłoszeniu alarmu	1	<p>1. Krajowy system wykrywania i alarmowania</p> <p>2. Rodzaje sygnałów alarmowych i zasady zachowania się po ich usłyszeniu</p> <p>3. Zasady zachowania się uczniów po ogłoszeniu alarmu w szkole</p>	<p>– wykład z elementami pogadanki</p> <p>– ćwiczenia praktyczne</p>	<p>– tablice z alarmami i uprzedzeniami o zagrożeniach</p>	<p>– rozpoznaje sygnały alarmowe i alarmy oraz opisuje zasady zachowania się po ich ogłoszeniu</p> <p>– przedstawia zasady zachowania się w szkole po usłyszeniu alarmu</p>	<p>– przedstawia krajowy system wykrywania i alarmowania</p>